

УДК 331.5

О.Р. Якуб'як, Г.О. Щигельська, канд. іст. наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ТОП-10 НАВИЧОК XXI ст.: ДИНАМІКА В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН

O.R. Yakubiak, H.O. Shchyhelska, Ph.D., Assoc. Prof.

TOP 10 SKILLS IN THE XXI CENTURY: DYNAMIC IN THE CONTEXT OF GLOBAL CHANGE

Стрімкий технічний прогрес та зумовлена ним зміна глобального соціально-технологічного укладу на сучасному етапі створює як нові виклики, так і нові можливості. За оцінками Всесвітнього економічного форуму, до 2022 р. у великих країнах буде створено 133 мільйони нових робочих місць для задоволення потреб Четвертої промислової революції. Водночас для того щоб відповідати новим кваліфікаційним вимогам та залишатися конкурентоспроможним до 2025 р. близько 50% працівників будуть змушені перекваліфікуватися [2]. Для того щоб вижити й досягнути успіху в умовах глобальної турбулентності, надшвидких темпів технологічного розвитку і часто невизначеності, потрібно володіти певними вміннями та навичками. Всесвітній економічний форум у Давосі систематично складає перелік актуальних навичок XXI століття, необхідних для успішної кар'єри. За останнє десятиліття топ-10 навичок зазнали певних трансформацій: деякі втратили свою актуальність, натомість з'явилися нові, проте залишилися й такі, які незмінно залишаються ключовими.

Динаміку навичок XXI століття можна прослідкувати порівнявши десять ключових умінь, визначених експертами та роботодавцями у Давосі станом на 2015 р., 2020 р. та спрогнозованих на 2025 р. (див. Табл. 1).

Таблиця 1

Топ-10 навичок XXI століття			
	2015 рік	2020 рік	2025 рік
1	Комплексне розв'язання проблем	Комплексне розв'язання проблем	Аналітичне мислення та інноваційність
2	Координація дій з іншими	Критичне мислення	Активне навчання та освітні стратегії
3	Управління людьми	Креативність	Комплексне розв'язання проблем
4	Критичне мислення	Управління людьми	Критичне мислення та аналіз
5	Уміння проводити переговори	Координація дій з іншими	Креативність, оригінальність та ініціативність
6	Контроль якості	Емоційний інтелект	Лідерство та соціальний вплив
7	Сервіс-орієнтування	Судження й ухвалення рішень	Використання технологій, моніторинг та контроль
8	Судження й ухвалення рішень	Сервіс-орієнтування	Створення технологій та програмування
9	Уміння активно слухати	Уміння вести переговори	Витривалість, стресостійкість та гнучкість
10	Креативність	Когнітивна гнучкість	Логічна аргументація, розв'язання проблем та формування ідей

[1,2]

З таблиці 1 видно, що такі вміння, як 1) комплексне розв'язання проблем, 2) критичне мислення, 3) креативність, 4) лідерство та соціальний вплив залишаються у топ-10 Давоських навичок протягом десятиліття, змінюючи лише місце в рейтингу. Їхні стійкі позиції видаються цілком очевидними, оскільки перше із зазначених умінь дозволяє виявити

проблему та її джерело, усвідомити, як краще її вирішити; друге – свідчить про можливість самостійно вивчати та аналізувати дані, з якими людині доводиться працювати, а також робити висновки, не покладаючись на правильність тверджень чужих думок; третя навичка допомагає показати свою суть, уможлиблює творчий підхід до вирішення проблеми. Четверте уміння передбачає високорозвинені соціальні навички, здатність бачити таланти підлеглих та розділяти між ними обов'язки, можливість передбачати наслідки різних рішень та обирати кращий з варіантів. Відповідно до вказаних навичок можна змоделювати, що хороші працівники в будь-яких сферах повинні вміти генерувати нові ідеї оригінальним способом, ефективно взаємодіяти з соціумом, самостійно аналізувати та мислити і знаходити вихід зі складних ситуацій.

Серед навичок, які не потрапили до топ-10 у 2025 р., а, отже, визнані роботодавцями менш важливими, виявилися емоційний інтелект, який допомагає керувати своїми емоціями та розуміти почуття й настрої інших людей; орієнтація на клієнта, що дозволяє виявити бажання покупця та придумати спосіб, як краще його задовільнити; уміння вести переговори та контроль якості.

З розвитком новітніх технологій з'являються нові навички, які переважно пов'язані з цифровою грамотністю, або ж з бажанням саморозвитку та самоорганізації. Загалом це такі вміння, як активне навчання та освітні стратегії, використання технологій, моніторинг і контроль, створення технологій та програмування. Ключовими навичками майбутнього визнані витривалість, стресостійкість та гнучкість, які дозволяють стримувати свої емоції під час важких ситуацій та не піддаватись їм, вміти швидко адаптуватись до нових умов і не здаватись під тиском проблем. Слід відзначити, що когнітивну гнучкість вчені вважають ключовою навичкою в умовах пандемії COVID-19, оскільки саме вона допомагає людям швидко пристосуватись до чергового локдауну та взяти від нього максимум користі [3].

В умовах конкуренції зі штучним інтелектом, який постійно вдосконалюється, перевагою людей залишаються розвинуті соціальні навички, такі як здатність співпереживати, знаходити консенсус, здійснювати невербальну комунікацію, підтримувати членів команди, а також інноваційність, оригінальність та ініціативність.

Таким чином, аналіз динаміки ключових навичок XXI ст. дозволяє зробити висновок, що в процесі глобальних змін незмінно важливими залишаються критичне мислення, креативність, комплексне розв'язання проблем, лідерство та соціальний вплив. Серед нових умінь, які за прогнозами експертів та роботодавців будуть актуальними до 2025 р., вбачаються активне навчання, витривалість, стресостійкість, гнучкість та цифрові навички. Саме тому важливо залишатися собою, розвивати свої «дивні» ідеї (які можливо змінять світ), вчитись самостійно мислити, покращувати свої соціальні навички та опановувати новітні технології.

Література:

1. Gray A. The 10 skills you need to thrive in the Fourth Industrial Revolution. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-10-skills-you-need-to-thrive-in-the-fourth-industrial-revolution/>.
2. Whiting K. These are the top 10 job skills of tomorrow – and how long it takes to learn them. URL: <http://oksanakovalenko.blogspot.com/2020/11/10-2025.html>.
3. Білас Л. Когнітивна гнучкість – основна навичка епохи пандемії. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2021/04/11/244495/>.